

HEJ TILL HELA SVERIGE

En dokumentärfilm om asyl och flyktingfrågor ur barnens perspektiv. Av Katarina Johansson och Ulrika Widmark

TILLBAKA I KOSOVO...

Efter fyra och ett halvt år i Sverige skickades 13-åriga Qendresa, hennes föräldrar och tre syskon tillbaka till ett krigshärjat Kosovo. Nu bor de sex personer på 16 kvadratmeter. Föräldrarna är arbetslösa och barnen har svårt att följa med i skolan. Dokumentären Hej till hela Sverige! handlar om att komma tillbaka till ett land man inte längre känner.

Filmarna Ulrika Widmark och Katarina Johansson har följt Qendresa och hennes familj under deras första år i det gamla hemlandet som fortfarande präglas av oroligheter, arbetslöshet och fattigdom..

Efter två år som asylsökande i Sverige gick den kosovoalbanska familjen Pacolli under jorden. Barnen hade lärt sig svenska, fått kompisar och gått i skolan. I hopp om att få stanna gömde de sig i en liten lägenhet någonstans i Småland, i trettio månader. Barnen fick bara lämna huset när mörkret fallit.

Men i augusti 2003 sätts de på ett flyg tillbaka till Pristina. Där väntar deras nya hem på 16 kvadratmeter och en osäker framtid. Toaletten är ett hål i golvet. Mamma och pappa har inget arbete, släktingarna förser dem med det nödvändigaste. I skolan har barnen svårt att hänga med, de har tappat en del av sitt hemspråk under de fem åren i Sverige.

En miljon kosovoalbaner var på flykt 1999. Sverige tog emot drygt 7 000 personer som fick tillfälligt uppehållstillstånd. Familjen Pacolli var en av de som sökte asyl men fick avslag. Det var under deras tid som gömda flyktingar, som Ulrika Widmark och Katarina Johansson kom i kontakt med dem första gången. Filmen "Du unga du fria" (SVT 2002) handlade om den då tioåriga Qendresa och hennes situation.

Idag är Qendresa femton år och bor i Pristina. I deras minimala bostad ska familjen äta, läsa läxor och se på teve. När alla har lagt sig är i stort sett hela golvytan täckt. När Qendresa fyller år vill hon inte ha något kalas. Hon skäms för att visa upp sitt hem för kompisarna.

Lillebror Lirim såg otäcka saker under kriget. Han har svårt att koncentrera sig och har blivit omplacerad på grund av sitt aggressiva och utlevande sätt. Storebror Burim behöver medicin för sin magkatarr.

-Jag skulle kunna gömma mig i 30 månader till för att barnen skulle slippa lida här, säger mamma Kadrije. I Sverige hade barnen haft en bra chans till utbildning och jobb. Hemma i Pristina har de mycket större problem att brottas med.

- När vi hörde att familjen utvisats reste vi ner till Kosovo för att se hur de hade det, berättar Ulrika Widmark. Vi var nyfikna på hur det skulle gå för Qendresa och hennes familj.

- Det har varit intressant att få inblick i en annan kultur samtidigt som det var svårt att filma människor som har det fattigt. En liten del av vår budget skulle ha räckt till ett nytt hus för familjen.

Att filma i familjens lilla rum krävde ett minimalt team och liten och lätt utrustning. Nästan hela filmen är gjord med DV-kamera. Endast vissa exteriörer är filmade med 16mm filmkamera av fotografen Jan Röed.

HEJ TILL HELA SVERIGE/ UTVISAD är en film berättad ur barnens perspektiv. Det är ett porträtt av en 13-årig tjej som ryckts upp ur sin tillvaro mer än en gång. Filmen väcker frågor om flyktingbarns situation, om beslut som tas över barns huvud och som sätter stora spår i deras liv.

REGI: Katarina Johansson & Ulrika Widmark
DOKUMENTÄR • 47 MIN • SVERIGE 2005

FORMAT: 35 MM OCH DVD

PRODUKTION: SVT • SFI • Filmosont • www.filmosont.se
DISTRIBUTION: FilmCentrum • www.filmcentrum.se • box 2068 • 103 12
Stockholm • tel: 08 - 545 275 00 • bestallning@filmcentrum.se